

Eiropas Narkotiku un narkomānijas
uzraudzības centrs

*Europe Direct dienests jums palīdzēs rast atbildes
uz jautājumiem par Eiropas Savienību*

Bezmaksas telefona numurs:

00 800 6 7 8 9 10 11

Informācija par EMCDDA atrodama interneta mājas lapā <http://www.emcdda.eu.int>

Plaša papildu informācija par Eiropas Savienību ir pieejama internetā.

Tai var piekļūt ar Eiropas servera starpniecību <http://europa.eu.int>

Katalogizēšanas dati atrodami šīs publikācijas beigās.

ISBN 92-9168-190-3

© Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs, 2004.

Reproducēšana atļauta, norādot avotu.

Printed in Belgium

Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs

Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs (EMCDDA) ir Eiropas Savienības (ES) galvenais uzziņu centrs par narkotikām. Centrs ir izveidots 1993. gadā, un tas atrodas Lisabonā. Centra pienākums ir sniegt ES un tās dalībvalstīm objektīvu, ticamu un salīdzināmu informāciju par narkotikām un narkomāniju. Tā ir viena no ES decentralizētajām aģentūrām.

Uz pierādījumiem balstīta informācija par narkotikām ir viens no visspēcīgākajiem līdzekļiem, kas šobrīd ir mūsu rīcībā šīs globālās problēmas risināšanai. Sniedzot šāda veida informāciju ES, EMCDDA palīdz politikas veidotājiem, pētniekiem un šīs jomas speciālistiem izprast problēmas būtību un izstrādāt atbilstošu atbildes reakciju.

Centra darba mērķis ir uzlabot informācijas par narkotikām salīdzināmību visā Eiropā un izstrādāt šā mērķa sasniegšanai nepieciešamās metodes un līdzekļus. Līdz šim veikto pasākumu rezultātā valstīm pašlaik ir iespēja novērtēt, kā tās iederas Eiropas mēroga kopainā, un izskatīt kopīgas problēmas un mērķus.

Narkotiku problēmas pamatiezīme ir tās mainīgais, dinamiskais raksturs, un EMCDDA galvenais uzdevums ir sekot līdzi jaunajām tendencēm. Darbības pirmajos 10 gados (1993–2003) centrs reģistrēja gan narkotiku problēmas rakstura, gan valstu atbildes reakcijas un politikas izmaiņas. Nosakot pamatatšķirības minētajā laikposmā, aģentūra konstatēja arī kopīgu modeļu un tendenču rašanos.

Šis nepārtraukti mainīgās ainas precīzs un atjaunināts attēlojums ir aģentūras 2004.–2006. gada darba programmā paredzēto pasākumu pamatā. Neraugoties uz nozīmīgiem sasniegumiem, vēl daudz jāpaveic uzraudzības līdzekļu pilnveidošanā un tādas patiesi "kopīgas valodas" izstrādē, kādā aprakstīt šo Eiropas un globālo problēmu.

Oficiālās institūcijas

EMCDDA galvenā lēmējinstītūcija ir Valde, kurā darbojas: viens pārstāvis no katras ES dalībvalsts, divi Eiropas Komisijas pārstāvji, divi Eiropas Parlamenta norīkoti augstas kvalifikācijas speciālisti narkotiku jomā un liels skaits novērotāju, to skaitā no Norvēģijas un starptautiskām organizācijām.

Šī valstu pārstāvju asambleja garantē Eiropas pilsoņu interešu pilnīgu pārstāvību EMCDDA lēmumu pieņemšanā. Valdes priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku ievēl uz trim gadiem.

EMCDDA zinātnisko viengabalainību nodrošina Zinātniskā komiteja, kas sniedz oficiālas konsultācijas un palīdzību visos zinātniskajos jautājumos, kurus direktors vai Valde varētu tai iesniegt. Komitejas priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku ievēl uz trim gadiem.

Pamatuzdevumi

EMCDDA pamatuzdevumu izklāstā ir noteikti četri galvenie aģentūras uzdevumi:

- esošo datu apkopošana un analīze;
- datu salīdzināšanas metožu uzlabošana;
- datu un informācijas izplatīšana;
- sadarbība ar ES iestādēm, starptautiskajiem partneriem un valstīm, kas nav ES dalībvalstis.

EMCDDA savāktā, analizētā un izplatītā informācija koncentrējas uz:

- narkotiku pieprasījumu un narkotiku pieprasījuma samazināšanu;
- nacionālajām un ES stratēģijām un politikām;
- starptautisko sadarbību un piegādes ģeopolitisko izpēti;
- narkotiku, psihotropo vielu un prekursoru tirdzniecības kontroli;
- narkotiku problēmas saistību ar izgatavotājvalstīm, patērētājvalstīm un tranzīta valstīm.

Darba grupas

EMCDDA darbs ir strukturēts četrās pamatprogrammu darba grupās, kas koncentrējas uz:

- situācijas narkotiku jomā uzraudzību un analīzi;
- atbildes pasākumiem un analīzi saistībā ar situāciju narkotiku jomā;
- jauno sintētisko narkotiku uzraudzību un novērtējumu;
- nacionālo un ES narkotiku apkarošanas stratēģiju un politiku, un to ietekmes uz situāciju narkotiku jomā uzraudzību un analīzi.

Aktivitātes šajās jomās atbalsta un veicina šādas papildprogrammas:

- Reitox (Eiropas Informācijas tīkla par narkotikām un narkomāniju) koordinēšana;
- informācijas paziņošana un izplatīšana;
- informācijas tehnoloģijas;
- atbalsta dienesti.

Darba programma 2004.–2006. gadam

EMCDDA darba programma 2004.–2006. gadam ir izstrādāta, ņemot vērā politiskās novitātes un izmaiņas, ko raksturo ES paplašināšana un jaunā ES stratēģija, un rīcības plāns narkotiku jomā.

Saskaņā ar minēto trīs gadu programmu galvenās aktivitātes ir šādas:

- datu uzraudzība un analīze un datu kvalitātes uzlabošana;
- jaunu izstrāžu kvalitatīva noteikšana un sistematizēšana;
- zinātnisku un tematisku analīžu uzsākšana, ņemot vērā jaunas tendences un politikas intereses.

Programmas galvenais mērķis ir visaptverošas sistēmas izveide, lai nodrošinātu kvantitatīvas un kvalitatīvas informācijas par narkotikām saglabāšanu un ieguvu. Šī sistēma ir paredzēta, lai uzturētu centra pieaugošo datu un atziņu bāzi narkotiku problēmas jomā, tādējādi nostiprinot tā krātuves statusu paplašinātajā ES attiecībā uz precīzu un salīdzinošu informāciju par narkotikām.

Darba programmas pilns teksts pieejams interneta mājas lapā <http://www.emcdda.eu.int>

Situācija narkotiku jomā

Efektīvas politikas veidošanas un rīcības būtisks nosacījums ir narkotiku problēmas apjoma un rakstura izpratne. EMCDDA pamatuzdevumi tādēļ ir uzraudzīt un analizēt ES situāciju narkotiku jomā.

Metodoloģiski un praktiski sarežģīti ir savākt ticamu, salīdzināmu un atjauninātu informāciju par narkotiku lietošanu un tās sekām. EMCDDA tādēļ darbojas kopā ar dalībvalstu ekspertiem, lai izstrādātu infrastruktūru un tehniskos līdzekļus, kas valstīm vajadzīgi vienotai datu vākšanai. Šādi līdzekļi piedāvā valstīm “kopīgu valodu”, kādā skaidrot un salīdzināt to kopīgās problēmas būtību. Tie palīdz arī politikas veidotājiem visā ES noteikt galvenās problēmas, veikt pasākumus un novērtēt paveiktā darba efektivitāti.

Darba programmā 2004.–2006. gadam ir šādas prioritātes: ar pamatrādītāju starpniecību uzlabot datu kvalitāti, konsolidēt datu vākšanas stratēģijas un pilnībā izmantot EMCDDA un tā partneru savāktās informācijas analītisko potenciālu.

Pamatrādītāji

EMCDDA informācijas sistēma balstās uz pieciem saskaņotiem epidemioloģiskajiem pamatrādītājiem – salīdzināmu datu narkotiku jomā vākšanas un paziņošanas standartlīdzekļiem.

Tie ir:

- narkotiku lietošanas izplatība un struktūra iedzīvotāju vidū;
- problemātiskā narkotiku lietošanas izplatība un struktūra;
- ar narkotiku lietošanu saistītas infekcijas slimības;
- narkotiku izraisīti nāves gadījumi un narkotiku lietotāju mirstība;
- narkomānijas ārstēšanas pieprasījums.

Ar minēto rādītāju starpniecību aģentūra panāk Eiropas narkotiku problēmas pieaugošu izpratni un rada atbilstošos pierādījumus, kas vajadzīgi efektīvu lēmumu pieņemšanai.

Zināšanu bāzes paplašināšana

EMCDDA paplašina savu zināšanu un atziņu bāzi, izstrādājot datu vākšanas stratēģiju jaunās darbības jomās. Dažās no šīm jomām dati jau ir plaši pieejami, turpretī citās tas ir atkarīgs no projekta īstenošanas stadijas.

Jomas, uz kurām attiecas minētā datu vākšanas stratēģija:

- ar narkotikām saistīti noziegumi;
- narkotiku tirgi un to pieejamība;
- jaunatne un neaizsargātība;
- ar narkotikām saistīta sociālā atstumtība;
- lietošanas paradumi un jaunas tendences narkotiku jomā.

Aģentūra caurlūko arī zinātniski pētnieciskus ziņojumus par minētajiem tematiem, lai papildinātu un attiecīgi saskaņotu savā rīcībā esošos datus.

Analīze, novērtēšana un prognozēšana

Galvenais pamatojums datu vākšanai ir nodrošināt uz pierādījumiem balstītu savlaicīgu, metodoloģiski pareizu un politiski atbilstīgu stāvokļa analīzi narkotiku jomā. Iegūto datu maksimāli vērtīgas izmantošanas nodrošināšanai EMCDDA veic padziļinātu analīzi, lai sniegtu jaunu ieskatu galvenajās politikas jomās.

Analīze ietver šādas jomas:

- jaunu tendenču rašanās narkotiku lietošanā, to iedarbība un sekas;
- narkotiku lietošanas izplatība un ar to saistīto problēmu apjoms;
- sakarība starp lietošanas paradumiem un to izraisītajām sekām;
- riska/aizsardzības faktori, individuālie un sociālie faktori, tirgus un ekonomiskās problēmas;
- epidemioloģiskās metodes, lai paaugstinātu izpratni par iejaukšanās pasākumu un citu faktoru ietekmi uz situāciju narkotiku jomā.

Atbildes pasākumi

Politikas veidotājiem ir būtiski zināt, kāda ietekmēšana ir efektīva konkrētajā situācijā saistībā ar narkotikām, lai izstrādātu sekmīgu atbildes stratēģiju. EMCDDA galvenie uzdevumi tādēļ ir narkotiku problēmas izraisīto atbildes pasākumu uzraudzība un analīze.

Viens no aģentūras galvenajiem uzdevumiem ir nodrošināt pieeju savlaicīgai, uz pierādījumiem balstītai informācijai par atbildes iespējām veselības, izglītības, sociālajā un krimināltiesiskajā jomā. Centrs palīdz izmantot arī zinātnes atziņas un popularizē uzkrāto zinātnisko pieredzi par atbildes pasākumiem, lai tie būtu lēmumu pieņemšanas pamatā politikā un praktiskajā darbībā.

Darba programmā 2004.–2006. gadam ir šādas prioritātes: tendenču un jaunu sasniegumu analīze atbildes pasākumu jomā, strukturētas informācijas apstrādes paņēmieni turpmāka attīstība, labākās prakses un kvalitātes vadības līdzekļu popularizēšana.

Galvenie jautājumi

EMCDDA uzrauga un analizē atbildes pasākumu resursus, to pieejamību un kvalitāti narkomānijas ierobežošanas, ārstēšanas, sociālās rehabilitācijas un radītā kaitējuma samazināšanas jomā. Te ietilpst arī atbildes pasākumi, kas narkotiku lietotājiem pieejami krimināltiesību sistēmā.

Centrs jo īpaši pēta tādus ietekmēšanas veidus, kas:

- attur bērņus un jauniešus no narkotiku lietošanas uzsākšanas;
- aizkavē pāreju no narkotiku eksperimentēšanas uz problemātisku lietošanu;
- aizkavē un samazina narkotiku izraisītu kaitējumu veselībai un nāves gadījumus;
- sniedz palīdzību likumpārkāpējiem narkomānijas cietumā un ārpus tā;
- ārstē problemātisku narkotiku lietošanu un narkomāniju;
- sociāli integrē problemātiskus narkotiku lietotājus;
- apkaro nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un prekursoru novirzīšanu.

Informācijas līdzekļi

EMCDDA darba programmās īpaša uzmanība ir pievērsta labākās prakses popularizēšanai un atbildes pasākumu izvērtējumam attiecībā uz narkotiku problēmu.

Centra rīcībā ir īpašs datu vākšanas līdzeklis par labāko praksi narkomānijas apkarošanā — Informācijas apmaiņas sistēma attiecībā uz darbību narkotiku pieprasījuma samazināšanas jomā (*Exchange on Drug Demand Reduction Action — EDDRA*).

Šajā daudzvalodu tiešsaistes informācijas sistēmā atrodama sīka informācija par daudzām izvērtētām ES programmām narkomānijas apkarošanai, ārstēšanai un tās radītā kaitējuma samazināšanai, kā arī tā veicina profesionālās pieredzes apmaiņu.

Darba novērtēšanā izmanto aģentūras Novērtēšanas līdzekļu banku (*Evaluation Instruments Bank — EIB*).

Šajā daudzvalodu tiešsaistes dokumentu arhīvā glabājas standartizētas metodes un līdzekļi, ko ieinteresētās personas izmanto savu programmu novērtēšanai.

Aģentūra publicē arī iespiestas un tiešsaistes nostādnes, kas palīdz veicināt sistemātisku projektu plānošanu, uzraudzību un vērtēšanu.

Analīze, labākā prakse un kvalitāte

EMCDDA analizē un izskaidro dažādās atbildes pasākumu iespējas narkotiku jomā, lai efektīvākai problēmas risināšanai sniegtu metodiskus norādījumus politikas veidotājiem un attiecīgajiem profesionāļiem.

Aģentūra izplata arī informāciju par labāko praksi un kvalitātes nodrošināšanu, kas panākta ar rūpīgas plānošanas, sistemātiskas īstenošanas, atbilstīgas uzraudzības un vērtēšanas veikšanu, kā arī ar pārdomātu zinātnisku atziņu palīdzību.

Ar minēto aktivitāšu palīdzību aģentūra cer: veicināt produktīvu un savstarpēji izdevīgu zināšanu apmaiņu Eiropas mērogā, paplašināt informāciju par konstruktīvu atbildes pasākumu izvēles iespējām un sniegt ieteikumus attiecībā uz resursu un prasmju optimālu izmantošanu.

Jauno sintētisko narkotiku uzraudzība

Jaunās sintētiskās narkotikas var izraisīt nopietnu veselības apdraudējumu un drošības problēmas, īpaši attiecībā uz jauniešiem. EMCDDA saskaņā ar ES Padomes 1997. gadā pieņemto vienoto rīcību (1) ir izšķirošā loma minēto narkotiku atklāšanā un novērtēšanā Eiropas Savienībā.

Vienotā rīcība attiecībā uz “informācijas apmaiņu, riska novērtēšanu un jauno sintētisko narkotiku kontroli”:

- izveido “agrīnā brīdinājuma sistēmu”, lai identificētu jaunas sintētiskās narkotikas, tiklīdz tās parādās kādā ES dalībvalstī;
- ietver mehānismu minēto narkotiku izraisītā veselības un sociālā risku novērtēšanai;
- paredz lēmumu pieņemšanas procesu, ar kura palīdzību minētajiem produktiem var piemērot kontroli visās ES dalībvalstīs.

Agrīnā brīdinājuma sistēma

Agrīnā brīdinājuma sistēma attiecībā uz jaunajām sintētiskajām narkotikām ir vienotās rīcības īstenošanas pirmais posms.

Tiklīdz Eiropas tirgū ir atklātas jaunas sintētiskās narkotikas, ES dalībvalstis ar attiecīgās valsts Eiropola vienības un Reitox valstu koordinācijas centru starpniecību nosūta Eiropas Policijas birojam un EMCDDA datus par attiecīgo narkotiku ražošanu, tirdzniecību un lietošanu.

Minētos datus pēc tam iesniedz Eiropas Komisijai un — informācijas iegūšanas nolūkā — Eiropas Zāļu novērtēšanas aģentūrai (EMA), kas atrodas Londonā.

Visbeidzot, sagatavo kopīgu EMCDDA un Eiropola ziņojumu un iesniedz to ES Padomei, kura, pamatojoties uz minēto ziņojumu, var pieņemt lēmumu par riska novērtēšanas procedūras uzsākšanu.

Riska novērtējums

Riska novērtēšanas pasākumus veic pēc vismaz vienas ES dalībvalsts vai Eiropas Komisijas lūguma.

EMCDDA Zinātniskā komiteja, kurai pievienojušies ES dalībvalstu, Eiropas Komisijas, Eiropola un EMEA izvirzīti papildu eksperti, novērtē jauno konstatēto sintētisko narkotiku varbūtējos apdraudējumus, kā arī to kontroles iespējas.

Riska novērtējuma ziņojumu, kurā ietverts pārbaudes rezultātu kopsavilkums, iesniedz ES Padomei un Eiropas Komisijai izskatīšanai nākamajā posmā.

Sintētiskās narkotikas, kurām piemērota riska novērtēšanas procedūra, ir: MBDB, 4-MTA, GHB, ketamīns, PMMA, 2C-I, 2C-T-2, 2C-T-7 un TMA-2.

Lēmumu pieņemšana

Pamatojoties uz riska novērtējuma ziņojumiem un pēc Eiropas Komisijas vai dalībvalsts ierosinājuma, ES Padome var pieņemt vienprātīgu lēmumu, ar ko nosaka kontroles pasākumu un kriminālsodu piemērošanu saistībā ar attiecīgajām sintētiskajām narkotikām visās ES dalībvalstīs.

Vienotā rīcība nodod ES rīcībā elastīgu un ātri reaģējošu mehānismu jauno sintētisko narkotiku apkarošanai un vienlaicīgi neliedz atsevišķām dalībvalstīm ieviest savus kontroles pasākumus, ko tās uzskata par lietderīgiem, kad ir atklāta jauna viela.

Vienotā rīcība attiecas uz jaunām sintētiskajām narkotikām, kas pašlaik nav iekļautas ANO 1971. gada Konvencijas par psihotropām vielām sarakstos.

(¹) Pēc ārējā novērtējuma Eiropas Komisija sagatavoja likumdošanas iniciatīvas tiesības minētā mehānisma darbības jomas un efektivitātes stiprināšanai.

Nacionālās un ES narkotiku apkarošanas stratēģija un politika

Gadu gaitā EMCDDA ir noteikusi sev uzdevumu savstarpēji saistīt zinātni, praksi un politiku. Tādēļ dalībvalstu un ES narkotiku apkarošanas stratēģijas un politikas, kā arī to ietekmes uz situāciju narkotiku jomā uzraudzība un analīze ir EMCDDA darba nozīmīgi aspekti.

Lai risinātu narkotiku apkarošanas problēmu, aģentūra izskata piemērotus tiesiskus regulējumus, iestāžu sistēmas un finanšu shēmas atsevišķu valstu un ES līmenī. Tā ar sistematizētu pētījumu un analīzes starpniecību dod norādījumus arī politikas veidotājiem attiecībā uz aktuāliem jautājumiem.

Darba programmā 2004.–2006. gadam ir šādas prioritātes: izstrādāt narkotiku apkarošanas politikas uzraudzības līdzekļus, pilnveidot tiesiskā regulējuma un minētās politikas analīzi un veicināt ES narkotiku apkarošanas stratēģiju un rīcības plānu izvērtēšanu.

Tiesību akti narkotiku jomā

EMCDDA vāc galvenos aprakstošos datus par dalībvalstu un ES tiesību aktiem narkotiku jomā. Nozīmīgs līdzeklis minēto datu uzraudzībai un analīzei atsevišķu dalībvalstu un ES līmenī ir aģentūras Eiropas Juridiskā datu bāze par narkotiskajām vielām (*European Legal Database on Drugs — ELDD*).

Atrodoties EMCDDA mājas lapā, šis bezmaksas publiskais arhīvs acumirkli sniedz informāciju par tiesību aktiem narkotiku jomā ES, Norvēģijā un kandidātvalstīs. Turklāt tas nodrošina piekļuvi juridisku dokumentu oriģināleksemplāriem un valstu tiesiskās situācijas un jaunāko tendenču raksturojumam.

Arhīvā atrodami arī sīkāki salīdzinošie pētījumi par tiesību aktiem narkotiku jomā saistībā ar konkrētiem zinātniskiem un politiskiem jautājumiem.

Stratēģijas un rīcības plāni

Narkotiku problēmas apkarošanā aizvien pieaug atsevišķu valstu stratēģiju, rīcības plānu un koordinācijas mehānismu nozīme. EMCDDA tos vērtīgi uzrauga, sagatavojot salīdzināmos pētījumus šādās jomās: mērķi; koordinācijas pasākumi; novērtēšana; informācija par narkotikām un politikas īstenošana.

EMCDDA palīdz arī uzraudzīt Eiropas narkotiku apkarošanas stratēģijas, rīcības plānus un to īstenošanas gaitu, sniedzot Eiropas Komisijai nozīmīgu tehnisko palīdzību novērtējuma sistēmas izstrādē.

Viens no aģentūras galvenajiem ieguldījumiem minētajā novērtēšanas procesā ir informatīva pamatvirziena vai "momentuzņēmuma" (*snapshot*) nodrošināšana, sniedzot pārskatu par situāciju narkotiku jomā un piemērotajiem politikas pasākumiem, uzsākot attiecīgo rīcības plānu. To salīdzina ar līdzīgu momentuzņēmumu rīcības plāna nobeigumā, dodot iespēju sekot līdzi tendencēm un sasniegumiem.

Politikas pētījumi

Informācijai un analīzei ir izšķiroša nozīme sekmīgas narkotiku apkarošanas stratēģijas un politikas izstrādē. EMCDDA mērķis tādēļ ir konstatēto tendenču un sasniegumu saskaņošana un interpretācija, izmantojot analītiskus politikas pētījumus.

Šādi pētījumi ietver plašu jautājumu loku, ieskaitot: tiesību aktu narkotiku jomā aktuālos aspektus, valsts izdevumus, narkotiku apkarošanas stratēģijas un koordinācijas mehānismus un ES dokumentus attiecībā uz narkotiku apkarošanu.

Ar minēto pētījumu starpniecību EMCDDA nodrošina jaunākos pārskatus un starpvalstu salīdzinājumus par narkotiku apkarošanas politikas jautājumiem nolūkā sniegt lietderīgu ieguldījumu novērtēšanas un lēmumu pieņemšanas procesos.

Reitox

EMCDDA darbība nebūtu pilnīga bez Reitox – Eiropas Informācijas tīkla par narkotikām un narkomāniju. Šis labi izstrādātais mehānisms vāc informāciju par narkotikām un nodrošina tās apmaiņu Eiropā, un tajā ietilpst narkotiku jomā specializēti koordinācijas centri ES dalībvalstīs, Norvēģijā, kandidātvalstīs un Eiropas Komisijā. Reitox ir centra darba pašā pamatā.

EMCDDA un tā dalībvalstis ar pārstāvības starpniecību Valdē un Zinātniskajā komitejā veicina Reitox darbu un atbild par tīkla produktu un gūto rezultātu kvalitātes nodrošināšanu.

Darba programmā 2004.–2006. gadam ir šādas prioritātes: Reitox datu kvalitātes un ziņojumu konsolidēšana un pilnveidošana, kā arī pastiprināta kompetences paaugstināšana paplašinātajā ES.

Koordinācijas centri

Reitox valstu koordinācijas centri ir EMCDDA un tā dalībvalstu galvenie informācijas saskarsmes punkti, un kā tādiem tiem ir divējādas funkcijas. Pirmkārt, tās ir valsts iestādes, kas sniedz aģentūrai informāciju par narkotikām, un par to darbu atbild attiecīgās valsts valdība. Otrkārt, EMCDDA vadībā tie pārstāv un popularizē Reitox attiecīgajā valstī.

Tāpat kā EMCDDA palaujas uz koordinācijas centriem kā informācijas un kompetences avotiem, minētie centri savukārt palaujas uz savas valsts narkotiku uzraudzības vienību informācijas tīkliem attiecībā uz datu nodrošināšanu un speciālo profesionālo informāciju.

Rezultāti un ziņojumu sniegšana

Koordinācijas centri iesniedz EMCDDA ES līmeņa analīzei regulārus statistikas datus, kvalitatīvu informāciju un ikgadējus valstu ziņojumus par galvenajām tendencēm un sasniegumiem narkotiku apkaršanas jomā attiecīgajā valstī. Tie tāpat izplata savā valstī Eiropas mēroga informāciju par narkotikām.

Reitox ziņojumu sniegšanas procesi un struktūras aizvien vairāk dod iespēju koordinācijas centriem elektroniski ielādēt attiecīgās valsts informāciju EMCDDA datu atmiņas un izguves sistēmā.

Informācijas kvalitāti galvenokārt nodrošina, izmantojot saskaņotas pamatnostādnes un datu vākšanas mehānismus. EMCDDA izvērtē visu no tīkla saņemto datu kvalitāti un apspriež rezultātus ar katru koordinācijas centru atsevišķi.

Kompetences paaugstināšana

Kompetences līmenis atsevišķās ar narkotikām saistītās jomās dažādās valstīs var būt ļoti atšķirīgs. Tādēļ Reitox programmās ir iekļauti tādi kompetences paaugstināšanas pasākumi kā mācību kursi un pieredzes apmaiņa. Minētie pasākumi dod iespēju koordinācijas centriem, kuri mazāk specializējušies kādā konkrētā jomā, pietuvoties pieredzējušāku partneru kompetences līmenim. Koordinācijas centru darba grupas, kas specializējušās kādā jomā, arī darbojas jaunu rādītāju, galveno datu kopu un jaunu darbības jomu koncepciju izstrādē.

Tīkla vadība

EMCDDA kā tīkla koordinators organizē koordinācijas centru vadītāju regulāras sanāksmes, lai veiktu turpmāko plānošanu, viedokļu apmaiņu un apspriestu sasniegumus atsevišķās nozarēs. EMCDDA un koordinācijas centru ikdienas saziņu veicina Reitox ārtīkls, kas ir ierobežota tīmekļa vietne tīkla partneru savstarpējai informācijas un dokumentu apmaiņai.

Augstvērtīgas informācijas sniegšanas pakalpojumi

EMCDDA darbs ir vērsts uz augstvērtīgas informācijas sniegšanu ES un tās dalībvalstīm par narkotikām un narkomāniju Eiropā. Tādēļ būtisks tā darbības aspekts ir informācijas paziņošana un izplatīšana.

Centra sniegtā informācija ir pielāgota dažādo mērķauditoriju vajadzībām:

- politikas veidotājiem un viņu padomdevējiem;
- praktizējošiem ārstiem un narkologiem;
- pētniekiem, kas darbojas narkotiku jomā.

Informāciju saņem arī plašsaziņas līdzekļi un sabiedrība.

Centrs ar liela apjoma daudzvalodīgu izejas datu starpniecību aizvien biežāk vēršas pie Eiropas pilsoņiem viņu dzimtajā valodā.

Visi produkti ir izveidoti atbilstoši precīzi noteiktam kopīgām veidolam.

Publikācijas

EMCDDA publikāciju programma ir viens no galvenajiem Centra iegūto datu un sasniegumu noieta kanāliem. Centra iespieddarbi ir ikgadēji ziņojumi narkotiku problēmas jomā un specializēti zinātniski un tematiski četru atšķirīgu kategoriju sērijveida izdevumi. Sistematizētāku informāciju izplata ar periodiska biļetena, kas iznāk reizi divos mēnešos, un stratēģisku informatīvu sanāksmju starpniecību. Minētā programma cenšas panākt iespiedprodukcijas un tiešsaistes produktu līdzsvaru un savstarpēju papildināmību.

Tiešsaistes pakalpojumi

EMCDDA mājas lapa <http://www.emcdda.eu.int> ir izeja uz visu aģentūras sniegto informāciju. Tā mērķis ir, izmantojot jaunāko tehnoloģiju, ātri nogādāt informāciju par narkotikām visām EMCDDA mērķauditorijām. Centra sniegto tiešsaistes pakalpojumu pamatiezīmes ir šādas: paplašināti gada ziņojumi tiešsaistē, pārsūtāmas publikācijas un preses materiāli, datu bāzes par narkotikām un narkomāniju, abonementu pakalpojumi, iepazīstināšana ar EMCDDA darba programmām un sakari ar partnerorganizācijām visā pasaulē.

Attiecības ar plašsaziņas līdzekļiem

EMCDDA kā Eiropas uzziņas centra attiecībā uz narkotikām statusa paaugstināšana un kvalitatīvu informācijas pakalpojumu sniegšana žurnālistiem — tie ir divi pamatprincipi aģentūras programmā darbam ar plašsaziņas līdzekļiem. Šādi pasākumi ietver: stabilu attiecību veidošanu ar žurnālistiem, plašsaziņas līdzekļiem viegli izmantojamas informācijas sniegšanu un preses uzraudzību. EMCDDA tīmekļa vietnes iedaļa *News and media services* nodrošina žurnālistiem tūlītēju piekļuvi jaunākajiem ziņu izlaidumiem un produktiem.

Tirdarbība

EMCDDA tirdarbība veidojas trīs virzienos: dialogs ar klientiem, reklāmas pasākumi un izplatīšana. Mijiedarbība ar klientu grupām, izmantojot tirgus pētījumus, palīdz centram pielāgot produktus lietotāju vajadzībām. Plašs reklāmas līdzekļu klāsts, tajā skaitā brošūras, produktu ieviešana tirgū un sabiedriskās attiecības, popularizē izlaides produktus, bet mērķtiecīga izplatīšana nodrošina, ka īstais produkts nekavējoties un rentablā veidā nokļūst pie īstā klienta.

Pasākumi

EMCDDA organizē augsta līmeņa konferences par politiskiem tematiem vai tematiem, kas saistīti ar tā darba programmām. Šādi pasākumi aģentūrai ir ļoti vērtīgs līdzeklis viedokļu un pieredzes apmaiņai ar galvenajiem dalībniekiem, kas strādā narkotiku jomā, kā arī līdzeklis sevis kā izcila centra reklamēšanai.

Pakalpojumu sniegšana dalībvalstu un ES iestādēm

Dalībvalstu un ES iestāžu, jo īpaši politikas veidotāju un viņu padomdevēju, informācijas pieprasījuma apmierināšana ir EMCDDA darbības pamatā. Centrs ar pielāgotu informatīvu sanāksmju un pakalpojumu starpniecību visaptveroši un aktīvi sniedz informāciju visos lēmumu pieņemšanas procesos.

Informācijas tehnoloģijas un atbalsta dienesti

Informācijas tehnoloģijas

Informācijas tehnoloģiju (IT) vienība atbild par: EMCDDA IT infrastruktūras attīstību un uzturēšanu, IT konsultāciju nodrošināšanu projektiem, kā arī par tiešsaistes pakalpojumu un datubāžu pārvaldību.

Atbalsta dienesti

Atbalsta dienestu grupa atbild par: cilvēkresursiem un materiālo bāzi, finanšu un grāmatvedības vadību, plānošanu un vērtēšanu, kā arī par dokumentāciju un arhīviem.

Kanceleja vada EMCDDA Dokumentācijas un informācijas centru, kas ir specializēta, sabiedrībai pieejama bibliotēka un kurā atrodas vispusīgs, ar narkotikām saistītas dokumentācijas krājums. Pieejami ir arī elektroniskās informācijas pakalpojumi, kas ar jaunu tehnoloģiju starpniecību apmierina EMCDDA personāla un ārējo lietotāju vajadzības. Tādējādi ir iespējama piekļuve bibliotēkas katalogiem, ārējām datubāzēm par narkotikām un narkomāniju un periodiskajiem izdevumiem tiešsaistē.

Personāls un budžets

Uzsākot 2004.–2006. gada darba programmu, EMCDDA nodarbināja aptuveni 80 personāla locekļus visā Eiropas Savienībā. Personālu vada izpilddirektors, ko ieteikusi Eiropas Komisija un ko Valde apstiprinājusi uz pagarināmu piecu gadu termiņu.

EMCDDA saņem stabilu finansējumu no ES kopbudžeta. EMCDDA budžetu pieņem Valde.

Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs, 2004

Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs (Prezentācijas brošūra)

Luksemburga: Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju birojs.

ISBN 92-9168-190-3

2004 – 18 lpp. – 21 x 21 cm

Rua da Cruz de Santa Apolónia 23-25, 1149-045 Lisabona, Portugāle
Tel. (351) 218 11 30 00 • Fakss (351) 218 13 17 11
info@emcdda.eu.int • <http://www.emcdda.eu.int>

ISBN 92-9168-190-3

